

บ้านทรุด ! ... จรรยาบรรณของ “สถาปนิก” ?

กว่าจะได้เป็นเจ้าของบ้านสักหนึ่งหลัง ผู้เป็นเจ้าของคงต้องทุ่มเททั้งแรงกาย แรงใจ และเงินทอง ทรัพย์สินมากมาย เพื่อให้บ้านมีทั้งความสวยงาม แข็งแรง และคงทนอยู่ได้นานชั่วลูกชั่วหลานสมดังเป็นบ้านในฝันอย่างที่ตั้งใจ แต่หากท้ายที่สุดแล้วบ้านที่สร้างกลับเกิดการทรุดตัวเป็นรอยร้าวและเกิดข้อบกพร่องต่างๆ ขึ้นมากมาย ผู้เป็นเจ้าของ นอกจากจะเรียกร้องให้ผู้ดำเนินการก่อสร้างต้องรับผิดชอบแล้ว ผู้ควบคุมงานก่อสร้างในฐานะ “สถาปนิก” จะถือว่ามีคามผิดด้วยหรือไม่

คดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้เป็นเรื่องของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าของบ้านได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารบ้านพักต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยมีนาย ช. ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ลงชื่อในหนังสือรับรองและยินยอมรับเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้างเป็นหลักฐานประกอบคำขออนุญาต

ต่อมาการก่อสร้างเกิดปัญหาหลายประการ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณสถาปนิกว่า เป็นเพราะนาย ช. ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องในการควบคุมงานอันเป็นการกระทำที่ผิดต่อจรรยาบรรณ

คณะกรรมการจรรยาบรรณ สถาปนิก เห็นว่า นาย ช. ไม่ได้เป็นผู้รับจ้างก่อสร้างและความชำรุดบกพร่องเกิดจากผู้รับจ้างที่ใช้วัสดุและช่างไม่ดี นาย ช. ไม่ได้กระทำผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม จึงมีเพียงคำวินิจฉัยตักเตือน นาย ช.

ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจรรยาบรรณสถาปนิก (ผู้ถูกฟ้องคดี) และให้พิจารณากำหนดโทษนาย ช. ใหม่ให้เหมาะสม

การกระทำของ นาย ช. จะถือเป็นการกระทำที่ผิดต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ หรือไม่ โดยข้อบังคับสภาสถาปนิก ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. 2545 ซึ่งออกตามความในมาตรา 8 (ซ) แห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543 ได้กำหนดให้สถาปนิกต้องยึดถือจรรยาบรรณ 4 หมวดด้วยกัน คือ จรรยาบรรณต่อสาธารณะ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้ว่าจ้าง และจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ผู้ฟ้องคดีจะได้ว่าจ้างผู้รับจ้างให้ทำการก่อสร้างโดยไม่ปรากฏโดยชัดแจ้งว่าผู้ฟ้องคดีได้ว่าจ้างนาย ช. ให้ควบคุมการก่อสร้าง แต่การที่นาย ช. ได้ลงชื่อในหนังสือรับรองและยินยอมรับเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้างเป็นหลักฐานประกอบคำขออนุญาตของผู้ฟ้องคดี ย่อมถือได้ว่านาย ช. ยอมรับเป็นผู้ควบคุมงานการก่อสร้างบ้านพักที่พิพาทของผู้ฟ้องคดีแล้ว

ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างนาย ช. กับผู้ฟ้องคดี แม้จะไม่มีหน้าที่ที่ต้องยึดถือปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมที่พึงมีต่อผู้ว่าจ้างอย่างเคร่งครัดก็ตาม แต่ก็ต้องยึดถือปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อสาธารณะ และจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของตนต่อผู้ฟ้องคดีด้วย

เมื่อบ้านที่ก่อสร้างเกิดการทรุดเป็นรอยร้าวและมีการร้องเรียนเกิดขึ้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยกลับพิจารณาแล้วเห็นว่า นาย ช. ไม่ได้กระทำผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม เพียงแต่มีความผิดในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมที่ไม่ได้เสนอมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมเท่านั้น การพิจารณาดังกล่าวเป็นเพียงการวินิจฉัยว่า นาย ช. ไม่ได้กระทำผิดจรรยาบรรณต่อผู้ว่าจ้างเท่านั้น แต่หาได้พิจารณาด้วยว่าเป็นกรณีที่ผิดต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ซึ่งแม้ไม่ได้รับจ้างผู้ใดก็ตามแต่ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมก็ยังคงมีความรับผิดชอบงานที่ตนได้รับทำและต่อสาธารณะด้วย

การวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่มีหนังสือตักเตือน นาย ธ. จึงเป็นการวินิจฉัยและออกคำสั่ง โดยไม่ชอบตามกฎหมายและข้อบังคับสภาสถาปนิก ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. 2545 (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 500/2556)

คดีนี้ นับเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทุกสาขาวิชาชีพให้ทำหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบ และรักษาจรรยาบรรณวิชาชีพของตนในทุกด้านอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพราะหากเกิดความเสียหายขึ้นไม่เพียงแต่จะส่งผลต่อผู้กระทำเท่านั้น แต่อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นอันมีอาจประเมินค่าได้ นอกจากนี้ ยังเป็นบรรทัดฐาน การปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับหน่วยงานทางปกครองที่ทำหน้าที่ในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพให้พึงพิเคราะห์ พฤติกรรมการกระทำผิดจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพอย่างรอบคอบ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้องค์กร วิชาชีพนั้นๆ ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับไว้วางใจของทุกภาคส่วน ... ครับ !

นายปกครอง
